

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Dziecka

Marek Michalak

ZSR/500/5 -1/2009/TT

Warszawa, 8 lipca 2009 roku

**Szanowna Pani
Jolanta Fedak
Minister Pracy i Polityki Społecznej**

Wielce Szanowna Pani Minister,

Uprzejmie informuję, że powziąłem niepokojące informacje, na temat działań, jakie Rada Ministrów zamierza przedsięwziąć, w związku z większym niż zaplanowano w ustawie budżetowej na rok 2009 deficytem w finansach publicznych.

Z uzyskanych informacji wynika, że jednym z obszarów, w których przewidziano ograniczenie wydatków, są środki przeznaczone na Fundusz Alimentacyjny. Budzi to mój głęboki niepokój gdyż ideą przyświecającą funkcjonowaniu Funduszu jest zabezpieczenie finansowe najmłodszych.

Świadczenia alimentacyjne wypłacane przez Fundusz są często jedyną formą wsparcia małoletnich, w przypadku jeżeli egzekucja w stosunku do osoby zobowiązanej do alimentacji okaże się bezskuteczna. Należy podkreślić, że zabezpieczają one w ograniczonym stopniu interes tylko określonej grupy małoletnich: wysokość świadczenia wypłacanego z Funduszu nie może być wyższa niż 500 zł miesięcznie, zaś uprawnienie może być realizowane tylko w przypadku jeżeli dochód w rodzinie nie przekracza 725 zł na osobę.

Z publikacji prasowych wynika, że w tym roku budżet Funduszu wynosi 10,5 mld zł, a oszczędności związane z ograniczeniem wydatków mają wynieść 1 mld 150 mln zł.

W związku z powyższym, na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 roku o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.) zwracam się o poinformowanie czy zostały dokonane analizy, mające na celu zabezpieczenie ciągłości wypłat z Funduszu w 2009 roku. Ponadto proszę o informację jaka część środków Funduszu została wypłacona uprawnionym wg stanu na koniec czerwca bieżącego roku.

W wyrazach szacunku
Marek Michalak

ZSR/500/5-2/2009/TT

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Jolanta Fedak

Warszawa, dnia 14 sierpnia 2009 r.

DSR-III-078-11-2-MK/ 20 /09

Pan
Marek Michalak
Rzecznik Praw Dziecka

Odpowiadając na pismo z dnia 8 lipca br., znak: ZSR/500/5-1/2009/TT, dotyczące zmniejszenia środków zaplanowanych w 2009 r. m.in. na świadczenia z funduszu alimentacyjnego, uprzejmie wyjaśniam.

Wydatki na realizację ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów nie są wyodrębnioną pozycją budżetu państwa, ale planowane są łącznie ze środkami na wypłatę świadczeń rodzinnych, tj. w rozdziale 85212 klasyfikacji budżetowej - *Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego*. Wydatki na świadczenia z funduszu alimentacyjnego stanowią niewielki udział w kwocie ogółu wydatków w rozdziale 85212. Z danych sprawozdawczych za I kwartał 2009 r. wynika, że stanowiły one 13,3% wydatków poniesionych w tym okresie w rozdziale 85212.

Zaplanowana w ustawie budżetowej na 2009 r. kwota 10.530 mln zł, o której wspomina Pan Rzecznik w swoim piśmie, dotyczy wydatków na oba te rodzaje świadczeń, przy czym zarówno ujętych w budżetach wojewodów (cz. 85) w wysokości 9.100,2 mln zł, jak i w rezerwie celowej na świadczenia rodzinne oraz świadczenia z funduszu alimentacyjnego (poz. 40) w wysokości 1.429,8 mln zł.

Przyjętą przez Sejm w dniu 17 lipca 2009 r. nowelizacją ustawy budżetowej na rok 2009, planowana kwota 10.529 mln zł została zmniejszona do poziomu 8.309,2 mln zł, z tego 8.244,4 mln zł w budżetach wojewodów i 64,8 mln zł w rezerwie celowej.

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej na bieżąco monitoruje sytuację w obszarze świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego przy wykorzystaniu kwartalnych sprawozdań rzeczowo-finansowych oraz danych ze sprawozdawczości budżetowej uzyskiwanych z Ministerstwa Finansów. Jak wynika z tych danych, w okresie styczeń - czerwiec br. wydatki na świadczenia rodzinne oraz świadczenia z funduszu alimentacyjnego wyniosły ogółem 4.180 mln zł, co stanowiło 45,9% środków ujętych na ten cel w budżetach wojewodów w ustawie budżetowej na 2009 r. i były niższe niż wskaźnik zaawansowania roku, który za okres sześciu miesięcy wynosi 50%.

Wydatki w stosunku do zaawansowania roku były niższe w związku ze:

1) znacznie niższym niż planowano wzrostem liczby korzystających ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W IV kwartale 2008 r. ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego korzystało przeciętnie miesięcznie 288 tys. osób, natomiast w I kwartale 2009 r. - 299,7 tys. osób. Mimo wyższego kryterium dochodowego i wyższej kwoty świadczenia z funduszu alimentacyjnego niż w przypadku zaliczki alimentacyjnej, liczba osób korzystających z funduszu alimentacyjnego ukształtowała się na podobnym poziomie (w okresie I-IX 2008 r. z zaliczki korzystało przeciętnie miesięcznie 287 tys. osób);

2) wzrostem dochodów rodzin, w tym także w związku ze skorzystaniem z podatkowej ulgi rodzinnej w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy, tj. 2007 r., na podstawie którego ustala się prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego;

3) zmniejszeniem się liczebności starszych roczników dzieci uprawnionych do świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Z kolei w II połowie 2009 r. wydatki w rozdziale 85212 będą niższe niż planowano w związku z:

1) przesunięciem terminu weryfikacji świadczeń rodzinnych z 1 września 2009 r. na 1 listopada 2009 r.;

2) decyzją Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2009 r. ograniczającą zakres weryfikacji kwot kryteriów dochodowych i wysokości świadczeń rodzinnych jedynie do podwyższenia kwot zasiłków rodzinnych oraz kwoty świadczenia pielęgnacyjnego bez podwyższenia kryteriów dochodowych uprawniających do świadczeń rodzinnych i bez podwyższenia pozostałych rodzajów świadczeń rodzinnych.

Jak wynika z powyższego, przy zmianie planu wydatków budżetowych, przyjętej nowelizacją ustawy budżetowej, wzięto pod uwagę przewidywane niewykorzystanie zaplanowanych pierwotnie w ustawie budżetowej na 2009 r. środków na realizację ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Z danych uzyskanych z Ministerstwa Finansów na temat stanu wykorzystania środków ujętych w budżetach wojewodów w rozdziale 85212 klasyfikacji budżetowej wynika, że w okresie styczeń - czerwiec 2009 r., wydatki na wypłaty świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego wynoszące 4.180 mln zł stanowiły 50,7% planu po nowelizacji ustawy budżetowej na 2009 r., a więc były proporcjonalne do upływu czasu. Należy również mieć na względzie, iż świadczenia z funduszu alimentacyjnego i świadczenia rodzinne mają charakter obligatoryjny, czyli są wymagalnym zobowiązaniem skarbu państwa, stąd też nie może zaistnieć sytuacja, iż osoba uprawniona nie otrzyma świadczeń z funduszu alimentacyjnego lub świadczeń rodzinnych, bądź dostanie je w niepełnej wysokości.

MINISTER
Jolanta Fedak